

Stockholms stadsbyggnadsnämnd
Registraturen
Box 8314
104 20 Stockholm

YTTRANDE
Dnr 2010-11401-51
2013-09-04

stadsbyggnadskontoret@stockholm.se

Yttrande utställning Arkitektur Stockholm – en strategi för stadens gestaltning

Arkitektur Stockholm – en strategi för stadens gestaltning utgör tillsammans med *Den gröna promenadstaden* och *Framkomlighetsstrategin* tematiska tillägg till *Promenadstaden – översiktsplan för Stockholm* och är en del av Stockholms strategiska planering. *Arkitektur Stockholm* är Stockholms första arkitekturstrategi och beskriver stadens mål och strategier samt förtydligar hur översiktsplanen (ÖP) *Promenadstaden* skall förverkligas genom arkitekturen. *Arkitektur Stockholm* är inriktad på vilka värden den framtida arkitekturen kan tillföra staden samt skall utgöra utgångspunkt för kommande mer detaljerade kunskapsunderlag och vägledningar. Stockholms karaktärsdrag och stadsbyggnadskvaliteter beskrivs närmare i det kommande dokumentet *Arkitektur Stockholm – stadens gestaltning*, vilken är en bearbetning av Byggnadsordningen som ingick i Stockholms förra översiktsplan ÖP99.

Samfundet S:t Erik har tidigare yttrat sig angående *Arkitektur Stockholm* i *remissvar Arkitektur Stockholm. En strategi för stadens gestaltning Samrådsförslag juni 2011 (2011-09-20)*.

Samfundet S:t Erik ser positivt på ambitionen att utveckla en strategi för stadens gestaltning med fokus på kvalitet i arkitektur, landskap och offentliga rum. *Arkitektur Stockholm* presenterar ett antal strategier för att uppnå kvalitet i det framtida stadsbyggandet både vid kompletteringar av befintlig och vid nybebyggelse. Dessa är bra men kräver ytterligare förtydliganden. Särskilt positivt är det avslutande avsnittet som lyfter fram vikten av Stockholms kulturarv och kulturhistoria. Stockholms byggda kulturarv skall vara utgångspunkt och ses som en resurs för en framtida stadsutveckling av internationellt hög kvalitet. *Samfundet S:t Erik* instämmer i detta vill understryka vikten av att platsens förutsättningar tas som utgångspunkt för Stockholms fortsatta utveckling. Det är därför av betydelse att dokumentet *Arkitektur Stockholm – stadens gestaltning* tas av Kommunfullmäktige och blir en likvärdig del till *Arkitektur Stockholm – en strategi för stadens gestaltning* samt att de båda dokumenten presenteras gemensamt. *Samfundet S:t Erik* anser vidare att *Byggnadsordningen* är ett viktigt strategidokument som kompletterat med förhållningssätt för tillkommande bebyggelse och förändringar bör ligga till grund för *Arkitektur Stockholm – stadens gestaltning*.

Post- och besöksadress	Telefon	E-kontakt	Postgiro	Bankgiro	Org.nr.
Köpmangatan 5, nb 111 31 STOCKHOLM	08-21 09 24	samfundet.st.erik@telia.com www.samfundetsterik.se	15 70 57 - 1	820-1550	80 2003 - 3950

Stockholms stad står återigen inför en kraftig expansion med ca 100 000 nya bostäder till år 2030. Tidigare expansiva perioder som tex 1600-talet, 1800-talets senare del samt efterkrigstidens moderna bebyggelse har lämnat tydliga och väl avläsbara årsringar i vår stad. Skillnaden idag är att dagens expansion ofta sker i redan planlagda och bebyggda stadsdelar vars unika karaktär och kvaliteter följs av stora befintliga kulturvärden. Det är viktigt att dessa är en utgångspunkt i planeringsprocessen och vi instämmer i formuleringen ”All stadsutveckling ska formas med utgångspunkt i Stockholms identitet och kulturhistoria.”

Ambitionerna som *Arkitektur Stockholm* presenterar att skapa en upplevelserik miljö genom variation, detaljering, skala och mångfald ser *Samfundet S:t Erik* som positivt. Vi vill tillägga att variationen i uttryck måste utgå från platsens befintliga karaktär och förutsättningar.

Samfundet S:t Erik ser det även positivt att ökat fokus läggs på stadens offentliga miljö samt ett nytt helhetsperspektiv på stadslivet. Ett ökat samspel mellan olika aktörer och kompetenser i planeringsprocessen, stadens förvaltningar samt en öppen dialog med medborgarna är viktiga bitar för att uppnå stadens mål om en attraktiv stad med hög kvalitet inom byggande. Det är av vikt att helhetsperspektivet omfattar hela staden dvs även inkluderar ytterstaden. Viktigt är också att *Arkitektur Stockholm* utöver stadsbildsfrågor framhäver hållbarhetsaspekter samt långsiktighet i den fortsatta planeringen.

Arkitektur Stockholm beskriver stadens siluett med en homogen och sammanhållen skala på malmarna med undantag av Stockholms city samt i nyare stadsutvecklingsområden där byggnader med större skala återfinns. *Samfundet S:t Erik* understryker bedömningen att siluetten i de äldsta delarna av Stockholm samt på malmarna är känslig för skalförskjutning och att få möjligheter finns att där bryta sig ur befintlig skala. *Samfundet S:t Erik* anser att Stockholms innerstads nuvarande höjd- och volymskala inom tullarna skall värnas vid utvecklingen av Stockholm, och att detta tydligare ska formuleras i riktlinjerna med betoning på stadssiluetten. Förtätning och höjdförskjutning i city kan endast undantagsvis motiveras, de enskilda husens arkitektur och stadens struktur som helhet bör kvarstå jämte siktlinjer, in- och utblickar. Högre bebyggelse kan övervägas i de i Översiktsplanen formulerade tyngdpunkterna Kista, Vällingby, Spånga, Brommaplan, Farsta, Fruängen och Älvsjö.

Samfundet S: t Erik instämmer i målsättningen om ett Stockholm med ett rikt och aktivt stadsliv under hela året med förbättrad tillgänglighet till stadens gemsama stadsrum där en förbättrad kollektivtrafik som bland annat beskrivs i framkomlighetsstrategin är viktig.

Till det offentliga rummet räknas även det gröna och blå stadsrummet; dvs parker, naturområden och Stockholms vattenrum med kajer och ständer. Dessa skall förbättras och tillgängliggöras och inbjuda till mer aktivitet och rekreation. *Samfundet S:t Erik* vill understryka att dessa är en omistlig del av Stockholms karaktär och identitet och det är viktig att ny bebyggelse, bryggor osv inte dominerar eller skapar privatiserade zoner. Vi vill betona vikten av att värna Stockholms naturlandskap med dess starkaste element: de tre arkipelagerna, förkastningsbranterna, sprickdalarna, stockholmsåsen samt de gröna kilarna och stråken.

Monica Andersson
Ordförande

Laila Reppen
styrelseledamot

Post- och besöksadress	Telefon	E-kontakt	Postgiro	Bankgiro	Org.nr.
Köpmangatan 5, nb 111 31 STOCKHOLM	08-21 09 24	samfundet.st.erik@telia.com www.samfundetsterik.se	15 70 57 - 1	820-1550	80 2003 - 3950